

Sy-li spěwał,
Pilmie džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócnny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spar měrnny
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty

Z njebjes mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske niedźeliske kopjeno

W Budyschinje

22. julija 1934

Bauzen

8. njedźela po šwjatej Trojizy.

1. Mojj. 1, 26—27.

Hdnž dženša wróczo hladamy na lěta, psches kotrej mějšche našch lud hicž po wójnje, spósnajemy, so je to bylo czaž wojowanja a bėdženja wo to, kač by našch lud wuwjedženy był se wscheje nudy a se wscheho hubjeństwa, kiž na nim ležesche. Pschezo sažo šu šo činike šlubjenja ludej, kotrej šo potom njejšu dopjelniše, a škóncžnje bu nusa pschezo wjetšcha a hubjeństwo pschezo šrudniše. Hdnž šo dženša praschamy, čžehodla je to tač bylo, a čžehodla je šo nětk w nowym hibanju tuteho pošlednjeho czaža tola hižom tač někotra wažna krocžel do přědka čžinika, drje namačamy, so leži wažny džěl dohnčža noweho czaža w tym, so nowy czaž šo wobrocža na jenotliweho čžlowjeka, so šo wot kóždeho woczakuje, so je šej wědomny šwojeje šamolwitošče, kotruž ma we wulkim žytku luda, a so šo žada wot kóždeho, so wón šobu štućuje na tutym wulkim nadawku. — Š tym šmy pošasani na praschenje, kač daloko kóždy šwój nadawk dopjelnimy, a to niz jenož jeko štawy šwojeho luda, ale wošebje tež jačo čži, kiž šmy wot Boha štworjeni jemu k podobnošči, kač to nam praješche našch tekst. Tutón tekst čže nam něššto praćić wo naš šamny, hdnž pomyšlimy, so je

čžlowjek štworjeny k podobnošči na Boha.

Njemóže nam tu wo to hicž, so měli šo rospraćić š tymi, kiž, kač pschi štworjenju našcheje šemie a žyčeho šwěta, tač tež pschi štworjenju čžlowjeka čžedža wušamknyč wšcho šobuštkowanje Boha, kiž rěčža wo nastacžu wšcheho, ščtož je, jenož po naturškich šakonjach bjes teho, so by tón tu był, kiž je tačke šaknje dač. Wěmy, so šteja dženša tež pschirodošpntnižy sažo na tym štejščču, so wšcho žiwjenje wušhadža wot možy, kotraž šteji šwonkach našcheje šemie, a kotruž my se šwojimi myšlemi njemóžemy wopšhjeć a

rošmjeć. My jačo šchěčžienjo štajimy šo žyle jednorje pod šłowo tam na přěnim kopjenu šwjateho pišma, hđžež Bóh praji: Štwormy čžlowjeka šnamjo k našchej podobnošči. Kačta rada to Boža. Hižom šo šwěćži šwětko. Wodny ščumja. Hižom šo pina njebjšo se škóncžłomi, měšacžłomi a hwešdami, rošłiny šo šelenja a šwěrina šo wšchudžom hiba — ale hiščeže pobrachuje tón, ša kotrehož je to wšcho štworjene, pobrachuje tón, kotremuž dyrbi to wšcho šklućić a kiž dyrbi šwědk byčž teho, kiž je wšcho štworil. Přjedy hačž šo šchěšty džej došonja, dyrbi tón tu byčž, a tehodla: „Štwormy čžlowjeka!“ A njeh je tež čžlowjek čžinjeny š prócha teje šemie, to, ščtož jeho štaja wušššche wšcheho drugeho, je tola to, so Bóh jemu da šwojeho bójškeho Duča: „A tač bu čžlowjek žiwa dušcha.“

Njeh tež we wščem druhim, ščtož je na šwěćče, pošnajemy Bože móžne štklowanje, rěka tola jenož wo čžlowjeku: „Bóh štwori čžlowjeka šebi k podobnošči, k podobnošči na Boha štwori wón jeho.“ Na naš je nětk, so šo tuta podobnošč na Boha tež na naš šjewi. W čžim šo wona poškafa? Wěšče niz w tym, kač někotři praji, so čžlowjek ma móž a prawo, šej šemju poddanu čžinicž. Kač šłaba je škóncžnje tuta našcha móž! Njeh je čžlowjek tež wjele došonjač se šwojim rošomom, njeh šo tež čžinja pschezo rješšche a wjetšche wunamačanja, kač hušto dyrbimy tola naštróženi špóšnacž, so šmy pschěćžiwu naturškim mozam šłabi a bjesmóžni, a so tač hušto rěka: Šačž dotal a niz dale! To wučža naš pschezo sažo te katastrofy, w kotrychž jich wjele čžlowjekow namača šmjercž. Ně, niz tuto wobmjesowane šnježštwó nad šemju, niz našch rošom je to, ščtož našchu podobnošč na Boha wučžini, ale so my čžinimy tu wolu šwojeho Boha w njebjekach.

To je podobnošč na Boha, so šo próžujemy, kač bychmy šwoje žiwjenje wjedli w tej lubošči, kotraž šo šačóžuje na

Boha gameho. A hdyž nětk přichrunamy řebje wobrasej, kotryž mějesche přeni čłowjet po stworjenju, dyrbinj se wulkej srudobu pschidacž, so řu čłowjekojo řwoju podobnosć na Boha ř wulkeho džela řhubili. Wěscje, my wěmj dženska wjele, řchtož přeni čłowjet njewědžesche. Čłowjski duch a čłowjski rosom řwjecžitaj pschezo wjetřche triumfj. Ale pschi wřchěm tutym dopředka kroczenju řu tež rořtkle řlōcže, je pschiběrař hrěch, řu řo čłowjekojo pschezo bóle řdalowali wot Boha. Trjebamy jenož pořasacž na wopřiza, na řurwarja, na řlarja, a my wěmj, řak je řo w tajřich čłowjekach podobnosć na Boha womařala. řdyž řnježi řebicnosć, hordosć, njedžak, njesnjekliwosć, tam pytamj podarmo podobnosć na Boha. Wucženy móže měcz najwřřřche řnajomřtvo wřchěch wězow, řěřřřta móže měcz najwjetřchu móz, pschekupž móže jara bohaty bycz, ale we wřchěm tym njeje hiřchže we řebi wobnowiř wobras Boži. Najřrudniřche pař je, řo namařamy řak wjele čłowjekow, řiz řu ř tym, řajzjž řu, zyle řpořojom a njecžuja, řak wjele řu řhubili, hdyž njekřu wjazj Bože džecži.

Alle Bóh nař tola njeje řak wulkotnje wuhotowař, řo byřmj nětk řhubjeni byli řa to, řchtož je wón nam pschihotowař a ř čzemuž je nař řtworiř. A hdyž řřřřřimj řłowo nařcheho řekřta, dyrbi to nař najnaležniřcho wabicž, řo byřmj řo najprjedj řami pruhowali se wřchej řwěru, řak ř nami řteji. Njewořtworčmj řakře pruhowanje! řow je nařřha najpřěniřha a najřhutniřha řamořwitořcz, řo řo w řwoju duřchu řtaramj. řchtož řu řwōj jemu datj čzař řłomdži, řon řmeře řam ř teho najwjetřchu řchřodu do wřcheje wěcznosće. A řmj-li namařali, řo pola nař njeje řak, řak dyrbjalo bycz, potom tež njecžakajmj, ale řapocžmj se wřchej řwěru, řak byřmj wotřtronili to, řchtož njeje bóřřke, řo by řuma byřo w nařřich wutrobach řa to, řchtož nařř Bóh wot nař řada.

Mj wěmj, řak ma řo to řtacz, a mamj teho praweho wjedniřa, řiz řže nam řu pomřacz. řo je řesuř řhryřtuř, řotrehož je Wōtz nam pōřřak wěscje ř tym jenym wulřim nařdawřom, řo by nař wujednař ř Wōtzom a nam pucz řotowař ř řiwjenju, a to tola řařo jenož tym, řiz řzedža řo řtajecž pod jeho řłowo a wjedniřtvo. — Wj řcže njekřali, řak praji řrudnje řutōn řnes w řwojim řsraelsřim řudu, dořelž řutōn řud njeběřche řřřřřak na jeho wabjaze řłowo. řo by wōn řunje řak njedyrbjal prajicž tež wō nař, řa řotrychž tola pľaczj jeho řłowo: Pōjczje řem ře mni!

řdyž je nam woprawdže čřinicž wō nařřu duřchu, řow pola řhryřtuřa namařamy řu móz, řotraž nam pomřa, pschewinncž wřcho to, řchtož nam bjerje podobnosć na Boha. W řhryřtuřu dyrbi řo nam radžecž, řo byřmj wotřořžili řu hordosć, w řotrejž řo řunamy řamnemu řarijeřřkemu we řemplu; w řhryřtuřu móžemy rořřamacz wřřu řebicnosć a řapocžecž ře nowe řiwjenje w řubosćzi. řhryřtus pomřa řjesbōžnemu ř pobožnosćzi, řlarjeř ř wěrnosćzi, padučeř ře řprawnosćzi; řhryřtuř čřini nař čłowjekow, řiz řubuja se zylej wutrobu Boha a řwojeho bližřcheřo, jako řam řebje. řudžmj tež mj pschezo bóle řotowi w řakřej řubosćzi! řak řudže tež w nař řařo pschezo řjeňřha a dořonjaniřha řa podobnosć na Boha, jemu ř řpodobanju a nam řamym ř wjeřřelu a ř řohnowanju. řamjeň.

Duzy psches Łužizu.

Duzy psches Łužizu bě njedželu, 15. řulija, řak někotry, — řaj zyle wulke řřř. řadwoř bě wotřřnjeny řōnz. Čřim bliže ř řadwořej, čřim wjazj řuda řduzj po puczju. Čřřřřu wohřadacz řřř řerřřřu Łužizu a řobu řwjecžicž řerřřř řřř.

A řu řōn řobu řwjecžili. A řjenje je byřo! A řchtož tam njeje byř, je něřřto řłomdžiř!

Alle wo tym pľacz, njeje nařř wotřohřad. řo tym nař pľche zylej wulkej wōřadže nařcheho njedželnika něřřto řruhi, řiz je řōn tež řobu řwjecžili ř zylej řwojey řwōjřbu a řōn mořř dľeje řobu řwjecžicž a dořwjecžicž.

Duzy psches Łužizu wohřada wřřřřřom na polach řně. řrořřne řchčřerniřchčřa powědachu nam wo řnjach, řunje řak řnopj a „pōpj“, řiz mjenje hiřchče řtejazj pschěňzj a wōwřj. řěle wřřo w řōcže a řrone! řně!

Duzy psches Łužizu wohřada řiane řita a řřenje řita a řhřduřřře řita. řczěřwřři řuteho řěta řuchotj. — Alle řiz jeno. řež řěpsche řěta pořasuja čři dobre a řřenje a řhřduřřře řita — ale ř řruhiř pschicžři a řiz w řakřim rořmēře řřenje a řhřduřřře řak řuto řěto 1934, řotrež řudže dořřo hiřchče mjenowane pola řatarja, po řotrymj řudža dořřo hiřchče mēricž řatarjo řuche řěta, řotrež tež w pschřhodže njewuwořtanu. A řiz jeno to. řěto 1934 je řa zřřu řemju řuche řěto a njebudže řapomņjene, — řež řohodla řiz, dořelž je dořřa řěto řakastrořow řa zřřu řemju a jeje čłowjekow.

Duzy psches Łužizu řpomiňř na Łužizu a pyřařř řpōřřacz, řak wōna to nětk řiwa je w řutym řěcže, řak wōna njekř řuto řuchotj, řchto ř řutym řětom čřini, řak řo wuřřiwa. řa řym pschicž, je pschřřōdny řakři wulři řřřř, na řotrymj řo řak řjez řřa Łužiza řřhadžowařche wot řubiřřřich řōr řacz dele do řłōtow, na řotrymj řo na wjaz řacz 10 000 řudži řhromadži; řa řym pschicž je pschřřōdne, řicž wřchědny džēň psches Łužizu a jeje řona a řtatoki, hdyž Łužiza džěla, — wōna wřřař řež njedželu džělařche, ř. ř. řiz wōna, řiz Łužiza řama a řřa, ale tola řu a řam řwōjřba; to řudž řohu řkoržene řewar a řěřřa, hdyž tola ani pschewjele džěla, ani pobrachowazj džělačřerjo, ani mořřota řomu njehoni; a řłōncžnje, řa řym, řak Łužiza wuřřiwa řuto řuche řěto, pschicž džěřch, hdyž njedželu dořōdņja psches Łužizu džěřch a řastupřř do jeje Božřich řomow.

Mohř dořřa do řaneho Božeho řoma na wřřach něřřle w řakřim čzařu řastupicž ř řruhiř wocžakowanjom řacz ře řym, řo w řim namařařř zřřu wōřadu? řjemohř! Čřehodla řiz? řohodla, dořelž řo čřujěřch a wěřch, řo je něřřle řu zřř po Łužizj Bóh řōn řnes řam.

řaj, Bóh řōn řnes něřřle řu zřř po Łužizj njedželu a wřchědny džēň! Wōn řrocži po Łužizj, džē psches jeje řona, pschicž do řōždeje wjeřři. Wōn řtupi do řōždeho řoma, řiz řo řano do džěla, řo by wuřřřřak mođleřřke řaňřche řdny njēncžka. řstřřři je wōn abo jenož řchčřerřot džěla — a řubow, řotrež mařa řano řiz řuřne. Bóh řōn řnes řteji wōřōlo wobjeda w řōždny řomje. Wōn džē je tola w řōždny řomje pschřřřw řlıdo. řjedyrbjal wōn to řmēcz wocžakowacz, řo jeho ř řlıdu pscheprořřa, řo řo jemu řnajmjēňřha džakujaj?! A wōn řteji wječřor řařo w řomach pschi řlıdže abo w řomorj, ččakajō, řacz njebřřu jemu řicžō prajicž mēli — ř mođlitwu.

Bóh řōn řnes džē do Božřich řomow. řřř mjeno tola řizō praji, řo to jeho řomj řu. A namařa řam wōn wřchē řwōjřj wōřadj, — řastupjene řnajmjēňřha ř jenej duřchu? řamařacz by wōn to řak dyrbjal. řřchetož wřchē řwōjřj wōřadj mjenuja řo tola řchēřčřřřřř po řhryřtuřu. řōždny řenotřimj je tola psches řhryřtuřa džěczō Bože. džěczō řřřřřa pař tola do řoma nana — řewar a wōřebje hdyž hřōřj nusa a řchřoda. A wōřebje, prawe džěczō pschicž do ř nanej, dořelž prawe, wěrne džěczō je, — dořelž jeho řubuje a řohodla dořřa řinař njemōže.

Bóh tón Knjes dže pšhes Lužizu. Pšhes Lužizu dže drje tež buchota a jeje nusa, pšhes Lužizu a po Lužizu waleja pať so tež žołny — wulke žołny, torhaze žołny. Njedziwai so tutoho kłowa! Njewidziš dha a njeczujes žołny — liwkošče? Bóh tón Knjes je pšhischoł hladacž, kelko wěry a dowěry, kelko modlitwow so wone wotplawije i wutrobom, kelko modlerjow i domjaznych nutroščow a i Božich domow, kelko kšhesčijanow a kšhesčijanow to se žołmami liwkošče so bu pluha abo so na žołmach tak so bu koleba pšhes žiwjenje a njestej kručje a twjerdže na kručym sałožku wěry.

Bóh tón Knjes dže pšhes Lužizu. Šhto widzi a kšhski wón? Sstšhski a widzi wón, so je ta nusa tak wulka, kaž šdychno praja mjes so bu, a so tohodla wšhu so wone nusu spowědaja jemu, Bohu w modlitwie domjazej a w modlitwie šhromadneje? Abo kšhski a widzi wón, so jich wěra njeje tak wulka, so njedožaha so to, so bychu k Bohu w dowěrje pšhisšli a so modlili? Dwoje je tola jenož móžno: Pať njeje ta nusa tak wulka, pať njeje ta wěra tak wulka!

Bóh tón Knjes dže pšhes Lužizu. W njej bydlis a bydlis tež ty! Šdže namaka Bóh tebe? Kajkeho wohlada tebe? Šhto wužischa wot tebe?

Abu njeměnisch ty, so Bóh dže pšhes Lužizu? Měnisch, so je bajka, so Bóh dže nětkole pšhes Lužizu? Njewidziš, njekšhskis dha, njeczujes dha: Bóh tón Knjes dže pšhes Lužizu!?

R wyschinam.

W Afike činja nětkle i nowa nětkli němzy pospny, dóncž hacž na wjěšchł najwšhšheje hory semje. Hacž ke 7500 m wšhokosče hižo dozpeču. Ale najczěšhi nadběh čžaka hiščeje na nich. Hacž kem so jon horiska pšhezo sašo wotrašnje. Šhto wostanje tón ras i dohyczerjom, čžlowje-kojo abo sašo hory tuteje hobrišheje twjerdžisny, kotruž pod mjenom Himalaja snajemy a wo kotrejž se škulšich lět wěmy, so so w njej najwšhšhe wyschiny semje? Poradzi-li so tutón nowy nadběh čžlowjekow, so čžlowje-kojo snowa widomnu krocžel dale, žebi poddanu ščinicž žylu semju.

So pať je tuta žyła rěč wo semy, čžlowjekeje poddanej jara jenostronka, to sačuwanym runje nětkle bolostnje: Esuchota, powodzenja, haj kamo wulke wohnje wonkach w lěbach a mórach rěčža druhu rěčž, rěčža wo njemožny, wo kłabosčzi čžlowjeka. Njedž čžlowjek tež dozpije wjele a wšhokého, wón to wšhitko jenož dozpije pod wšchomóžnej ruku teho jeneho, kotruž wichor, wětry wodzi a wšhitke mrocžele. A čžlowjek směje žohnowanje se so wójich dohycžow jenož, hdyž so duzy po so wójim pucžu postupow pokorja pod Božu wšchomóz.

Tutu mudrošč wuczi žyła semja, a wuczi ju runje se tym, šhtož maja čžlowje-kojo dženšnišheho čžaka na njej so bu sa najdžiwnišhe: tak namakanki hobrišch twarjenškow a hacž dotal njesnatnych městow, tak powostanki kulturny čžlowšheho žiwjenja a škutlowanja, kotrejž je jara wšhoké bylo, knadž we wšhelakim wšhe hacž wone nětkle w najšim čžaku je.

Čžehodla je so to wšho šhubilo, šabno?? Čžehodla so čžlowje-kojo pšhezo sašo snowa šapocžecž dnyrbjeli? Tajke praschenja pšhišdu kame wot so. Wotmołwa, kotraž čži to wujajni a kotraž je dospołna, je ta, kotruž tež hižo na přenišch stronach biblije namakasch: Babelska wěža: Čžlowje-kojo, sa-

bywšhi Boha abo šacžiknywšhi Boha so hordžachu — a buchu šacžiknjeni.

A to drje njeje šontrócž a jenož na jonym městnje semje tak bylo, ale sašo a sašo po žykej semy. A čžim dale wucženi kšhšža a pšhišdu, čžim bóle spóšnawaja, so dnyrbja i kóždym lětom tak rjež so wone nahladny a mēnjenja rewidowacž a reformowacž. A škoncznje budže wšhitko tola hiščeje hinať hacž žebi to nětkle myšla. „Wšhón našch rošom i mudrošču je čžma!“ to je wšheje mudroščje a wšheho spóšnacžja najwjetšha mudrošč. —

Tute ryncžki bēchu hižo sa čžišhečžerjny pšhišhotowane. Nadobo pšhišdu powěščž nastročžaza: Wichory a kšhšhewo mjecžele a šyma so kšhšhych mužow tam w afišch horiskach do kšmjertneho stracha štorczike; nětkli i noscheryjow so hižo morwi, drusy kšhori, a šhto i němškimy wjednikami žykeje ekspedizije je, je jara njewěšte; tola je nadžija, so se kšmjertnych strachow hiščeje wupucžja namakaja.

To bē nadobo poradža powěščž, hdyž bēchu nowiny tola runje hiščeje tak špokojazeho wšjewjake! Šdyž tute ryncžki čžitacžje, wěščje knadž i nowin hižo dalšheho a drobnišheho.

Njemyšl žebi, so ty nimasch mišionšheho nadawka.

Haj, to žebi njemyšl, pšhetož ty masch mišionarišheho nadawka, a to se šnutšowneho kaž se šwonšowneho mišionistwa. To šwěščzi tebi ščžehowazy podawš.

Něhdže w někajkim mēščje to bē. Tam mējachu wob ty džen juntrócž modleščku hodžinu, a to kóždu kšjedu. Tuta pať bu wotprajena, dokeľž bē šyma a dokeľž škoro ništo wjazny njekhodžesche, — to bē šnutšowna šyma. Starej, pobožnej žonšy bē pať tole wotštronjenje žyke pšhečžiwu wutrobje a woli. Wona pšhi žebi wobšamkny, tež dale do tuteje modleščkeje hodžiny kšhodžicž.

Sašo bē kšjeda. Macžerka džěšhe do Božeho doma. Boži dom bē prošdny. To ju njemylešhe. Wona špěwasche a so modlešhe. Duzy dom ju šetka kšhod a so ju woprašcha, hdyž je byla.

„W modleščkej hodžinje!“ wotmołwi štaruška.

„W modleščkej hodžinje?“ so kšhod džiwasche. „Ale ja žebi myšlach, so je tuta wotštronjena! Šhto dha tam bē?“

„Dw!“ šnapšhečžiwu žonka, „Bóh tam bē, a ja tam tež bēch! To bē rjana a prawa modleščka hodžina! A sa tydžer budže sašo modleščka hodžina!“ —

Tole so po mēščje rosněšny. Wošadni so hanibowachu. — Jako bē sašo kšjeda a štara modleška do Božeho domu pšhišdu, namaka wona jon pošny nutrynych modlerjow a modleškow. Woni bēchu pšhisšli, prošycž wo wulecžje Šwja-teho Duchu.

Čžab.

Něhdny mēješhe berlinski generalšuperintendent Hoffmann pšhi generalwišitaziji tež rošrěčžowanje i hospodarjemi wošadny. Pšhi tym so nahladneho wošadneho woprašcha, hacž je so wójem wošadže i dobrnym pšhiškladom w tym, so ma domjazne nutroščje. Jako čžyšhe so tutón šamokwicz, prajizny, so je jemu žel, ale jemu pobrachuje čžab sa to, Hoffmann rješny jara kšhutnje: „Čžaka byšhečžje drje mēš, ale niz wěčžnoščje“.

My mamy nětkle tež tak rjez generalwizitaciju. Tuta buchota a znyl cžežki cžaš to je. To praschenje pak je kamžne: „Miasch ty domjazu nutrnosc, ty nano, ty maczeš, ty hospodarjo, ty hosposa?“

A hišcže jene praschenje křyšhu: „Spěwacže wy tež blidowe paczerje?“

Schto je wotmołwa? A hdyž wotmołwa njeje haj, cže-hodla niz?

Zyrkej a stat.

400lětny jubilej Biblije. Wnšchnoscž Němskeje Evangelsteje zyrkwje džela sa to, so by šo tutón jubilej Luthero-weje němsteje biblije na reformaziskim šwjedzenju hódnje šobu pošwjeczil. Wona chže wšchitko sa to pšchihotowacž.

Němski minister sa šnutstowne je š wošebitym wufasom šakasaš, w nowinach a šhromadzišnach a dozyla w šjawnoscži wojowanje, kotrež je w evangelstej zyrkwi mjes evangelskimi wudyrilo, dalewjescž. Tež lětati šo nješmędža wjazn šlacž.

Lutherška zyrkej Ssowjetruskeje je š pšchescžehanjom tak czerpila, šo je šara šchodowana. Do tuteje zyrkwje škluscha tež najwjazy ruškich štacžanow, kiž šu němsteho pošhoda, mje-nujzy 1,4 mil. Tak šu n. pšch. 5 se 6 zyrkwinskišch prišodštej-erjow Moskawsteje luthersteje zyrkwje Sswj. Pětra a Sswj. Pawola w potajnym pošedzenju po paragrafu wo špionaži šakudžili; šchesty a šbytny cžaka na šwoje šakudzenje. Tež šantora teje zyrkwje šu šajeli, dra. Gruebera. 35 lutheršyž duchowni, němsteho pošhoda a runje telko katolškich měšch-ni-škow, němsteho pošhoda — šu w jaštwe abo we wuhnanštwje. Moskawski lutherški biškop Mener bě pšched 2 mēšazomaj wumrěl. Našlědnik njeje hišcže poštajeny.

20 lět budže, šo wulka wójna wudyril. Němski kanšler je porucžil, šo maja wšchudžom tam, hdyž šu wojazy, 2. augusta, pólne Bože šlužby bryč.

Sberki. Pšched krótkim wuńdže wufas, kotryž na dalšchi cžaš wšch šberki šakasa. Mjes tym je pak šo hižo to a tamne dowolilo, tak šberka „róžoweho dnja“. Nětk šo tež wošebje wušbēhuje, šo šu wšch škollektny po Božich šlužbach dowolene. Bēchmy do zyla teho mēnjenja, šo šo to šamo rošumi.

Nowy Boži dom. Pola Barlina je šydlisšcžo Haselhoršt. Tam bydla wošebje dželaczerjo a šajtojnizy firmy Siemens. Hacž dotal tam njemējachu evangelsteho Bože-ho doma. Nětk šu tam položili šajožny šamjen ša nowy Boži dom a šdobom tež ša wošadny dom. Němski biškop bě tež na tutu šwjatocžnosč pšchisšchot.

Se Šhlesteje. Zyrkwina wnšchnoscž je šakajata, pšchi Božich šlužbach a pšchi druhim šarškim škutkowanju w Bo-žich domach fotografowacž. — Tuž je šo tole štawalo a po wšchēm šdacžu hušto!

Sa evangelškich Sserbow šajimaze je, šchtož cžakopiš „Kulturwehr“ w šwojim wošebitym cžigle ša junij-julij pišche, wo „ludštwe a evangelstej zyrkwi“. Evangelste zyrkwje Němskeje tworja bóle a bóle zylk w Němskej evangelstej zyrkwi. To šo štawo zyrkwje a ludštwa dla. Tuto hiba-nje do zylka šo šamo wot šo rošumi. Šchtož ša wulki zylk pšlaczi, pšlaczi tež ša mašny, tak tež ša evangelškich Sserbow wobedu Lužizow. Se Sserbow je něhdže 10 procentow katolškich a 90 procentow evangelškich. Ale tucži evangelšyž Sser-bjo šu w tu šhwilu rošdželeni na šši wšchelake krajne zyrkwje: šakšku, šchlesyšku, braniboršku. Tu mēla šo ludowa zyr-kej wutworicž, kotraž wšchēm evangelškich Sserbow do zylka šjednocži. Š tym by zyrkej na myšl ludštwa, kaž ju national-

šozialismus haji, džiwala. — Podobneho by pšlacžilo tež ša druhich, tak ša něhdže 300 000 dušchow šylnyšch evangelškich Polakow abo Masurow.

Wšchelake š blisša a šalosa.

W Brasilištej w Južnej Amerizy je probšt Erwin Hübbe š autom šmjertnje šnjeshožil. Wnšchnoscž Němskeje evangelsteje zyrkwje bě jeho š wošebitym nadawštom do Južneje Ameriki poškala, šo by tam němste evangelste wošadny wo-pytaš. 5. julija šo jeho jēšba pšches tamne krajiny njejabzy škóncži. — Kaž je šnate, je jich w Južnej Amerizy wjele němškich šydlisšcžow. Šich wošadny šu pšchego hižo w šwisšku š evangelstej zyrkwju w domišnje byše. Młodži duchowni džē-chu pšchego šažo na wjaz lět do Južneje Ameriki, šo bychu tam tele evangelste wošadny šastarowali. Tak tež to nětkle je. Wulki džel tutnyšch wošadow bě šo tež evangelstej zyrkwi Němskeje pšchisšamšnyš.

Gustav Adolfske towarštwo je šebi mjes druhim tež na-dalo, šo štaracž ša evangelškich bohoškowžow, kotřiž š wukraja pšchindu w Němskej študowacž. W tutym pošlēcže bě jich to 164. Najwjazy š nich, mjenujzy 32, študowasche w Lipsku. Š tutnyšch 164 bě jich 69 š Pólšteje, 26 š Rumunšteje, 15 se Awštrisšteje, 15 se Wuheršsteje, 12 š Cžeskošlowakšsteje, 11 se Južnošlowakšsteje, 5 š Brasilišteje, 3 š Memelšteho kraja, 2 š Lettišteje, 2 š Estništeje a po 1 š Danziga, š Portugalsšteje, š Holandsšteje a š Južneje Afriki. — Tu widžich, tak wob-šchērne a dalokošahaze dželo Gustav Adolfske towarštwo a tak nusne je, šo jo podpjerasch.

W Indisštej je šara wjele a rjanyšch pošhanškich štemplow. W jenyš š nich bě pšched krótkim šwjatocžnosč. A tutej šku-šchēšche, šo palaze kule mjetachu. Pšchi tym našta woheš, kot-nyšch štempl šnicži. 30 wošobow šo šobu špali, wjele bu jich cžežko šranjenyš.

Ssowjetruska. W Londonje je maša knižka wušchla, ko-iraž rošprawja wo němškich Mennonitach w Ssowjetruskei, kotřiž šu w pošnožnyšch škóncžinach Rušsteje w lēšach ša wuhna-nyšch. Šena nowina wukrajnyšch Rušow mjenuje tutu knižku: „Ršchik š hele“. — Ale tucži wuhnacži njejšu jenož Menno-nitojo. Dóntej tutnyšch runa šo tež dónt wšchēm druhich wuhna-nyšch, tež lutherškich, katolškich a druhich šchescžijansškich.

Š Italsštej. Bamž, kiž mēješche šo hacž šem ša jateho, pšched krótkim přeni šrócz šažo Watikanske měšto — tak mje-nuša mašny štat bamža — wopušchcžil a šo na šwoje wob-šedženštwo w Albansškich šhorach podaš. To je něhdže 25 km wot Roma. Tam chže ša cžaš šwojeho „dowola“ pšchēbnywacž. — Kaž je šnate, bēchu jednanja Watikana a italsšteje wnšch-noscže teho wušpēcha mēle, šo šo wošebje štronje dojednasch-tej. Š tym šo tež štaryšch pohóršch šbamžow, šo šu jecži, šhubi.

Na pucž.

Schto chže šuchota? — Schto chže Bóh se šuchotu? — Schto chže Bóh se šuchotu wot tebe?

Rištowanje: Ša 9. po Tr. A. w N. — Ša 10. po Tr. A. w Šr.

Šamolšwity redaktor šaráš Wyrnacž w Nošacžizach (Nošitž b. Weišenberg). Naškad Šserbska šlowina předašša škonferenža w Budyšchiny. — Cžišchēž „Šserbske Nowiny“ w Budyšchiny. — Wušhadža šoždu šobotu a pšlacž šchtwórcžlětnje 108 pjenještow.